

ANONIMINĖS APKLAUSOS „POŽIŪRIS Į KORUPCIJĄ“ ATASKAITA

Šilutės rajono savivaldybės administracija, vadovaudamasi Šilutės rajono savivaldybės 2021-2023 metų korupcijos prevencijos programa, patvirtinta Šilutės rajono savivaldybės tarybos 2021-05-27 sprendimu Nr. T1-695 „Dėl Šilutės rajono savivaldybės korupcijos programos ir priemonių įgyvendinimo plano“ užsibrėžtų tikslų „Atlikti apklausą dėl korupcijos požiūrio“, 2023 metais įgyvendino numatytą priemonę. Apklausa vyko nuo 2023 m. lapkričio 6 d. iki 2023 m. gruodžio 1 d., pateikta 15 klausimų su atsakymų variantais. Apklausoje dalyvavo 69 respondentai. Klausimynas sudarytas anonimiškumo principu, gauti duomenys pateikiami tik statistiškai apibendrinti.

REZULTATŲ SANTRAUKA

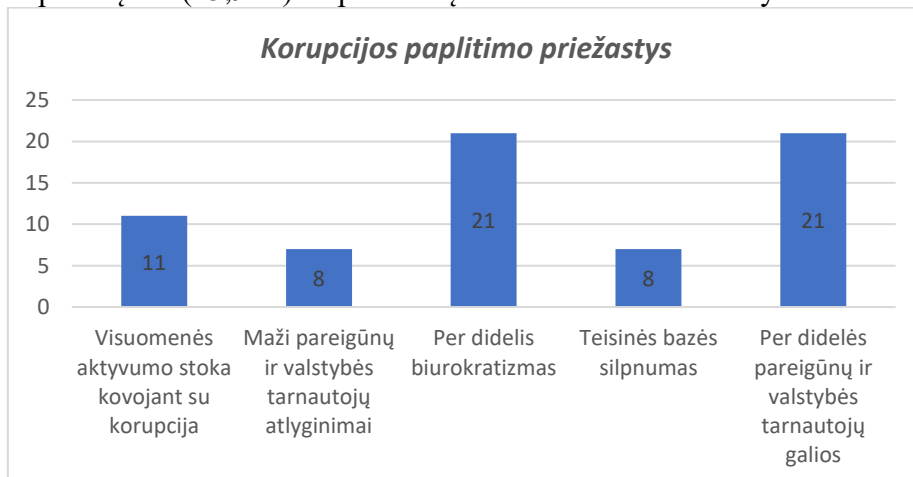
1. Ar Jūs žinote kas yra korupcija ir kaip ji pasireiškia?

Visi 69 (100 %) respondentai nurodė, kad jie žino, kas yra korupcija ir kaip ji pasireiškia.

2. Korupcijos paplitimo priežastys:

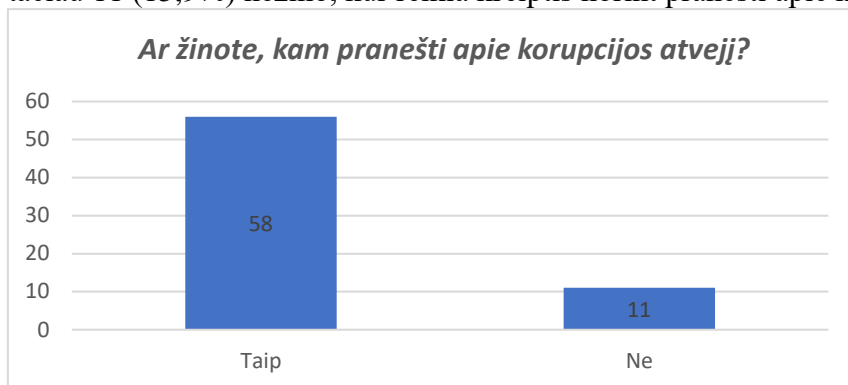
42 (60,9%) respondentų nurodė, kad dažniausios korupcijos paplitimo priežastys yra per didelis biurokratizmas ir per didelės pareigūnų ir valstybės tarnautojų galios. 16 (23,2 %) respondentų nurodė mažus pareigūnų ir valstybės tarnautojų atlyginimus bei teisinės bazės silpnumą. 11 (15,9 %) respondentų nurodė visuomenės aktyvumo stoką kovojant su korupcija.

3. Ar žinote, kam pranešti apie korupcijos atvejį?

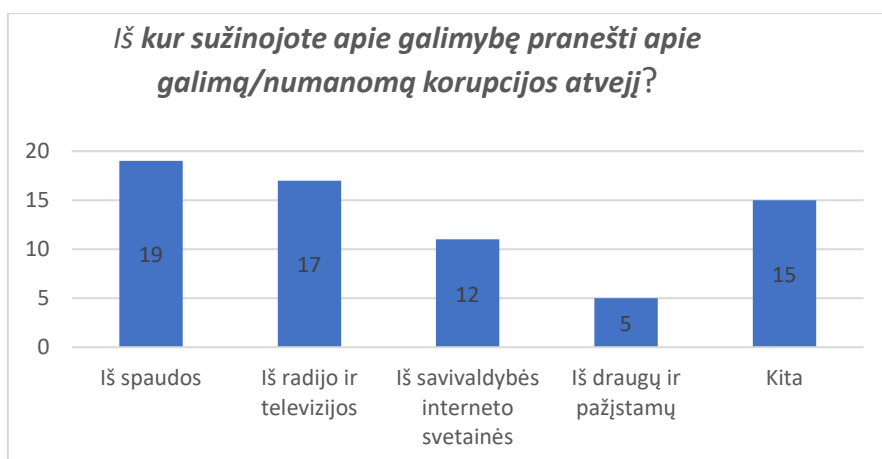
58 (84,1 %) respondentų nurodė, kad jie žino, kam pranešti apie korupcijos atvejį,

tačiau 11 (15,9%) nežino, kur reikia kreiptis norint pranešti apie korupcijos atvejį.

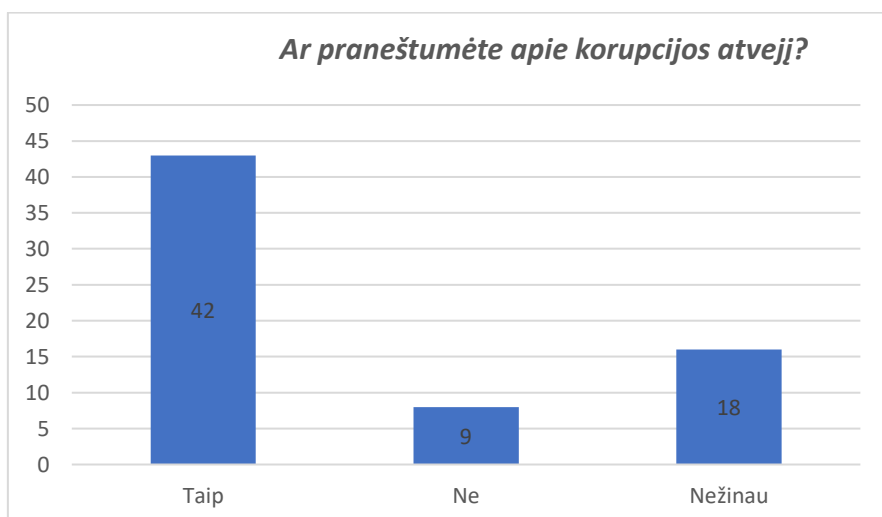
4. Kaip sužinojote apie galimybę pranešti apie galimą/numanomą korupcijos atvejį?

36 (53,3 %) respondentų apie galimybę pranešti sužinojo ir spaudos bei radijo ir televizijos. 11 (16,4 %) respondentų sužinojo iš savivaldybės internetinės svetainės, o 5 (7,5 %) respondentai sužinojo iš draugų ir pažįstamų. 15 (22,4 %) respondentų nurodė „Kita“: asmenys apie tokią galimybę sužinojo savo darbovietėse, teisės aktų, rado tokią informaciją internete, domisi korupcijos prevencija savarankiškai, kiti apklaustieji dirba korupcijos prevencijos srityje.

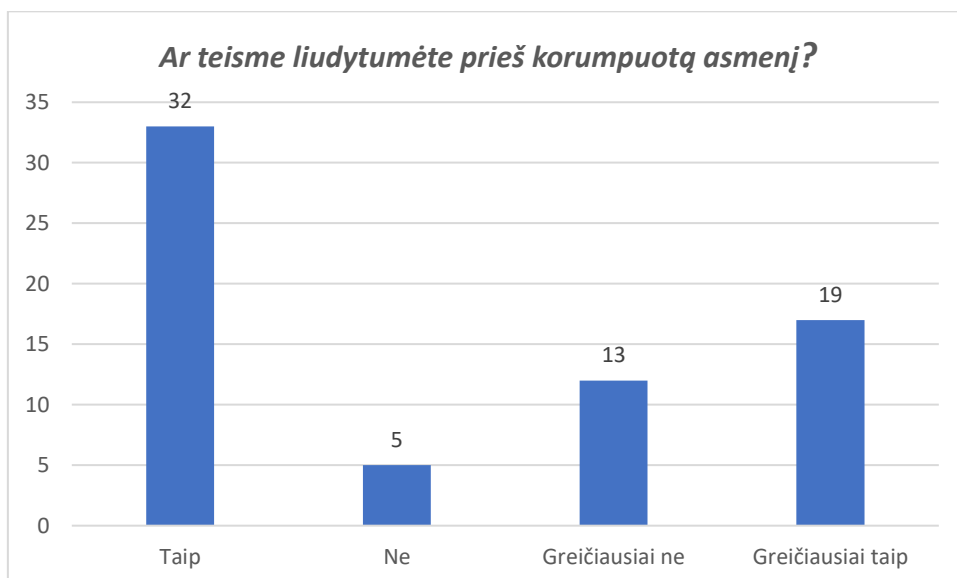
5. Ar praneštumėte apie korupcijos atvejį?

42 (64,2 %) respondentai praneštų apie korupcijos atvejį. 9 (11,9 %) respondentai nepraneštų, o 18 (23,9 %) respondentų nežino, ar praneštų.

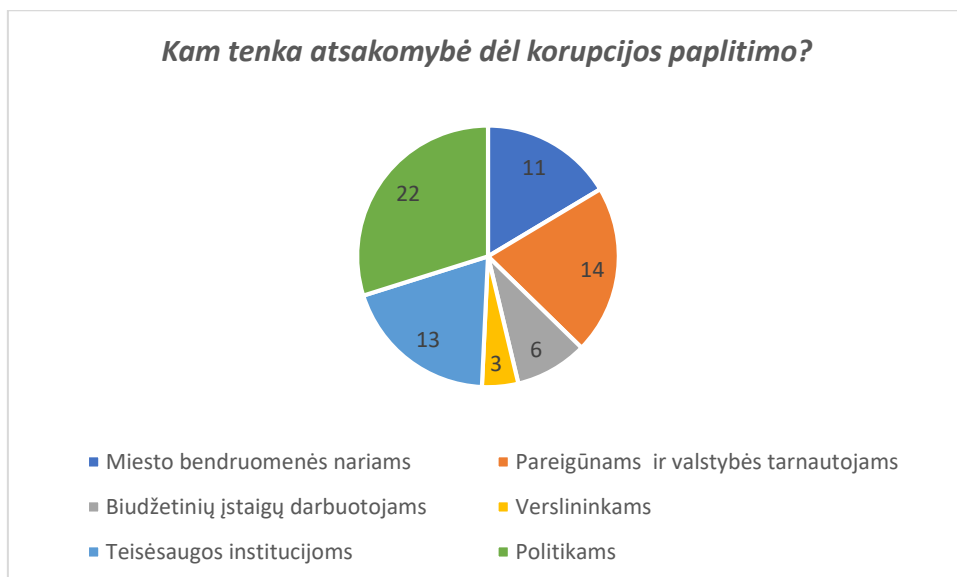
6. Ar teisme liudytumėte prieš korumpuotą asmenį?

32 (49,3 %) respondentai nurodė, kad liudytų teisme prieš korumpuotą asmenį. 19 (25,4 %) respondentų pasirinko atsakymą „Greičiausiai taip“, 13 (17,9 %) respondentų pasirinko atsakymą „Greičiausiai ne“, o 5 (7,5 %) respondentai teisme prieš korumpuotą asmenį neliudytų.

7. Kam tenka atsakomybė dėl korupcijos paplitimo?

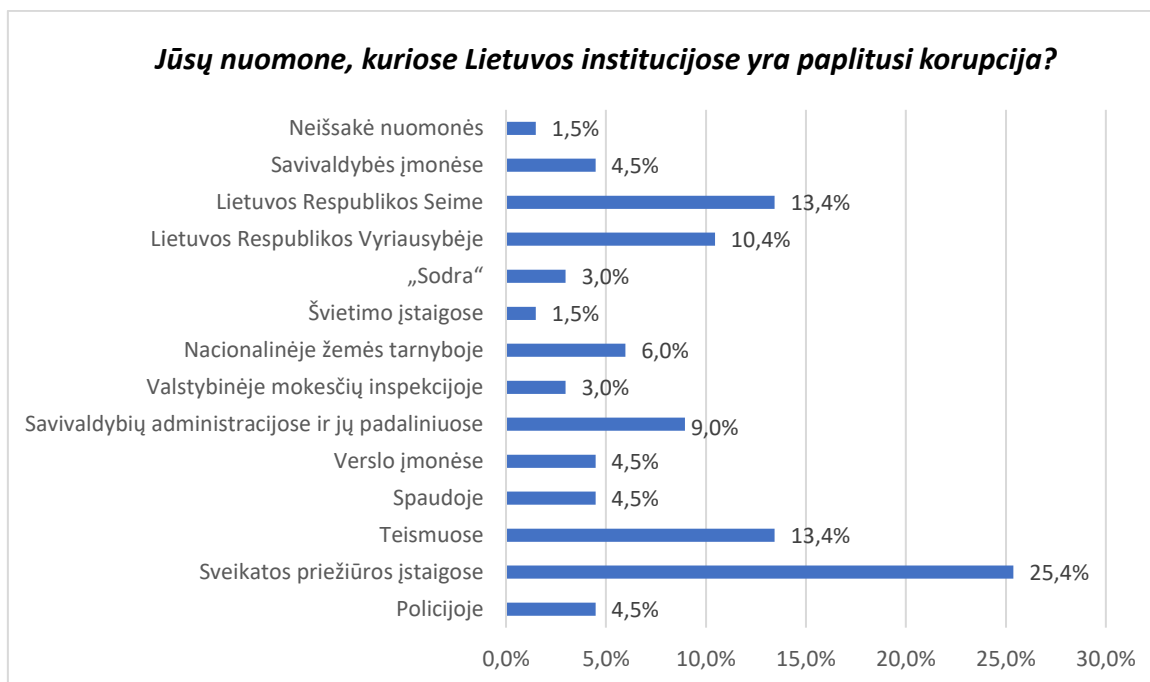
22 (29,9 %) atsakė, kad atsakomybė dėl korupcijos paplitimo tenka politikams, 14 (20,9 %) respondentų mano, kad dėl to atsakingi yra pareigūnai ir valstybės tarnautojai, 13 (19,4 %) respondentų mano, kad yra atsakingos teisėsaugos institucijos. 11 (16,4 %) respondentų mano, kad dėl korupcijos paplitimo yra atsakingi miesto bendruomenės nariai, 6 (9 %) – biudžetinių įstaigų darbuotojai, 3 (4,5 %) – verslininkai.

8. Jūsų nuomone, kuriose Lietuvos institucijose yra paplitusi korupcija?

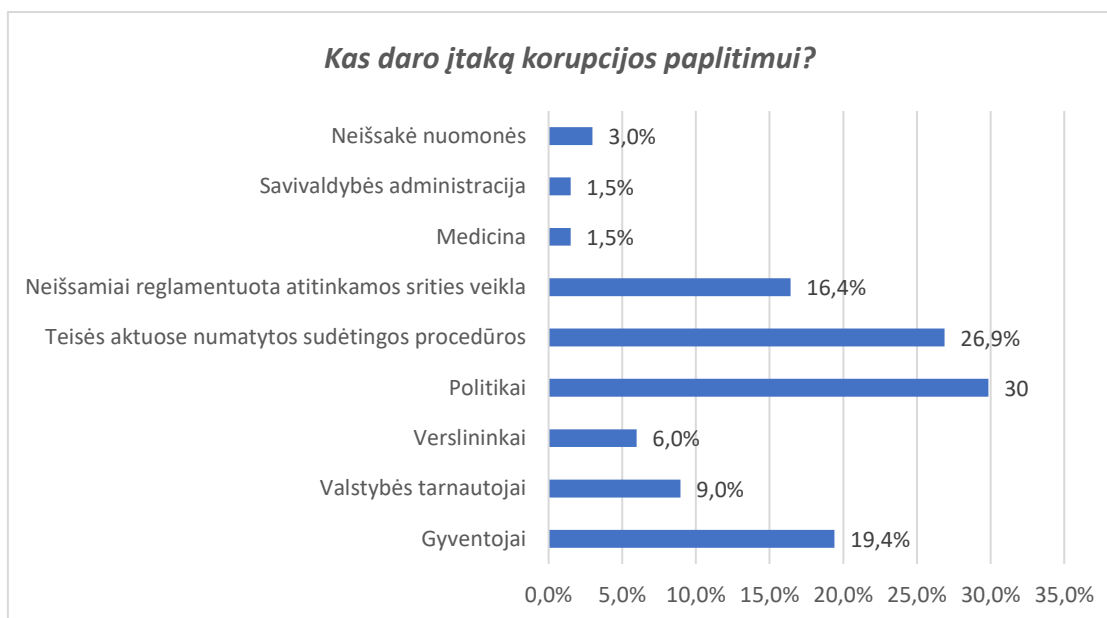
Pagal respondentų atsakymus, korupcija yra paplitusi šiose institucijose: savivaldybių administracijose ir jų padaliniuose (9,0 %), sveikatos priežiūros įstaigose (25,4 %), Lietuvos Respublikos Seime (13,4 %). Respondentų manymu korupcija taip pat yra paplitusi teismuose (13,4 %) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybėje (10,4 %). Mažiau paplitusi švietimo įstaigose (1,5 %), Nacionalinėje žemės tarnyboje (6,0%), spaudoje (4,5 %) ir policijoje

(4,5 %), Savivaldybės įmonėse (4,5 %), Mažiausiai Valstybinėje mokesčių inspekcijoje (3 %), „Sodra“ (3 %) ir Švietimo įstaigose.

9. Kas daro įtaką korupcijos paplitimui?

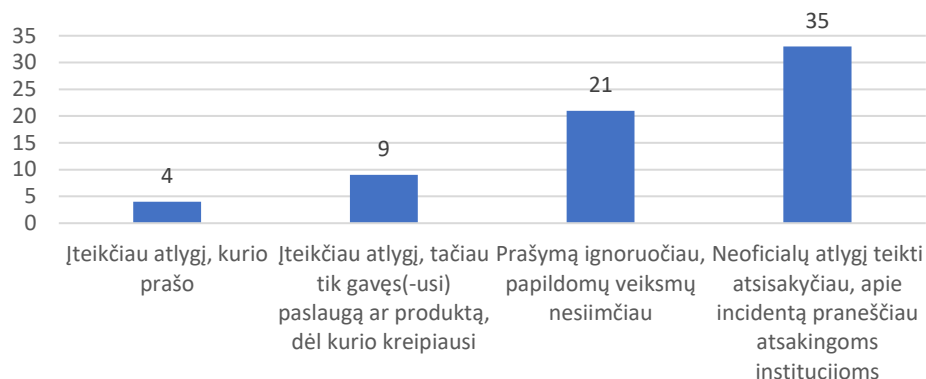
Išanalizavus rezultatus, matome, kad didelę įtaką korupcijos paplitimui daro politikai (30 %) ir teisės aktuose numatytos sudėtingos procedūros (26,9 %). Toliau rikiuojasi gyventojai (19,4 %), neišsamiai reglamentuota atitinkamos srities veikla (16,4 %), valstybės tarnautojai (9 %), verslininkai (6 %), medicina (1,5 %) ir savivaldybės administracija (1,5 %).

10. Kaip elgtumėtės, jei valstybės tarnautojas, politikas, pareigūnas, medikas ar verslininkas tiesiogiai ar netiesiogine užomina paprašytų papildomo neoficialaus atlygio?

35 (50,7 %) respondentai atsakė, kad neoficialių atlygį teikti atsisakytų ir apie incidentą praneštų atsakingoms institucijoms. 21 (30,4 %) respondentas prašymą ignoruotų, tačiau papildomų veiksmų nesiimtų. 9 (13,0 %) respondentai įteiktų atlygį, tačiau tik gavę paslaugą ar produktą, dėl kurio kreipėsi. 4 (5,7 %) respondentai įteiktų atlygį, kurio yra prašoma.

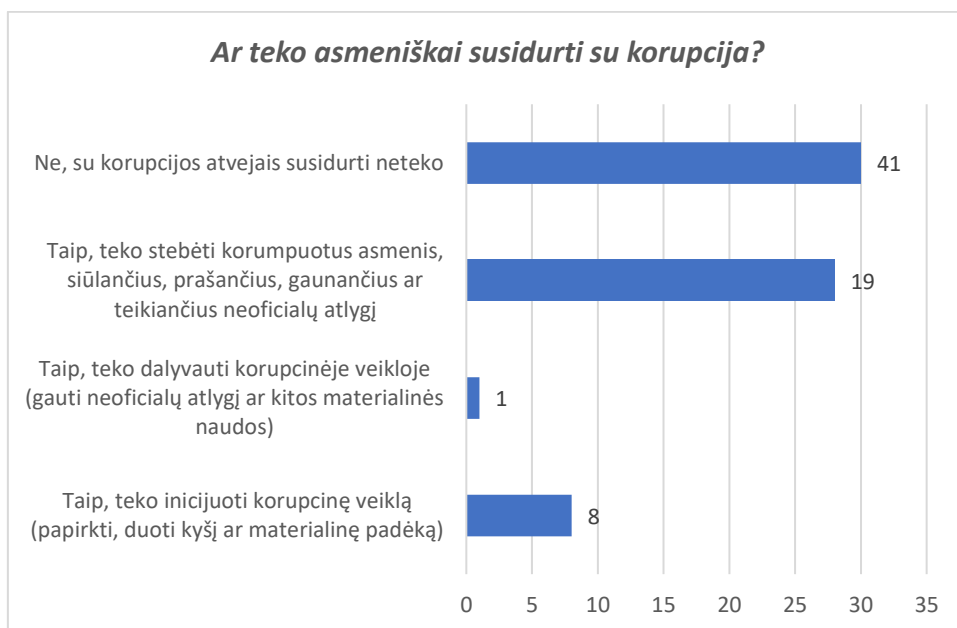
Kaip elgtumėtės, jei valstybės tarnautojas, politikas, pareigūnas, medikas ar verslininkas tiesiogiai ar netiesiogine užuomina paprašytų papildymo neoficialaus atlygio?

11. Ar teko asmeniškai susidurti su korupcija?

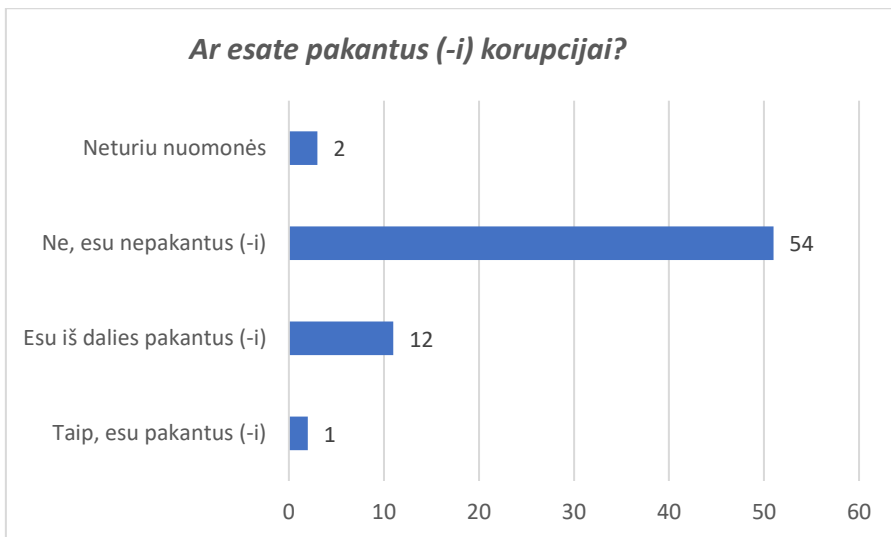
41 (59,5 %) respondentų su korupcijos atvejais susidurti neteko, 28 (40,4 %) respondentams teko stebėti korumpuotus asmenis, siūlančius, prašančius, gaunančius ar teikiančius neoficialų atlygį. 8 (11,6 %) respondentams teko inicijuoti korupcinę veiklą (papirkti, duoti kyšį ar materialinę padėką), 1 (1,5 %) respondentas dalyvavo korupcinėje veikloje (gavo neoficialų atlygį ar kitą materialinę naudą).

Ar teko asmeniškai susidurti su korupcija?

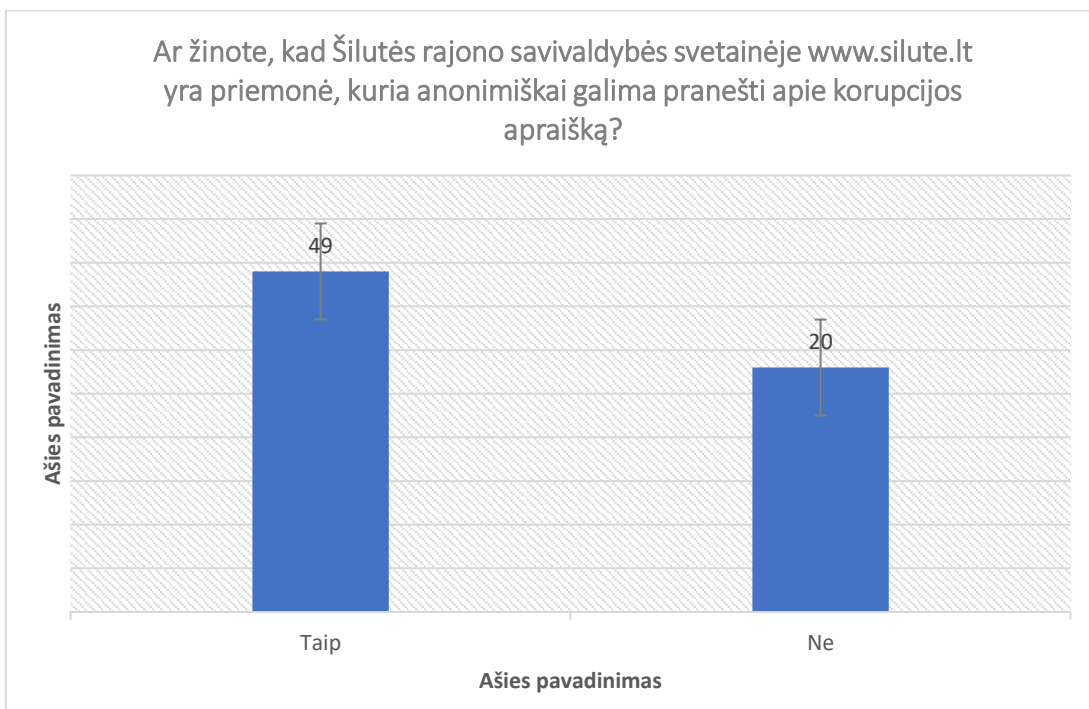
12. Ar esate pakantus (-i) korupcijai?

54 (78,3 %) respondentas nurodė, kad nėra pakantus korupcijai, 12 (17,4 %) respondentų pasisakė, kad jie yra iš dalies pakantūs korupcijai, 1 (1,4 %) respondentai yra pakantūs korupcijai, o 2 (2,9 %) šiuo klausimu nuomonės neturi.

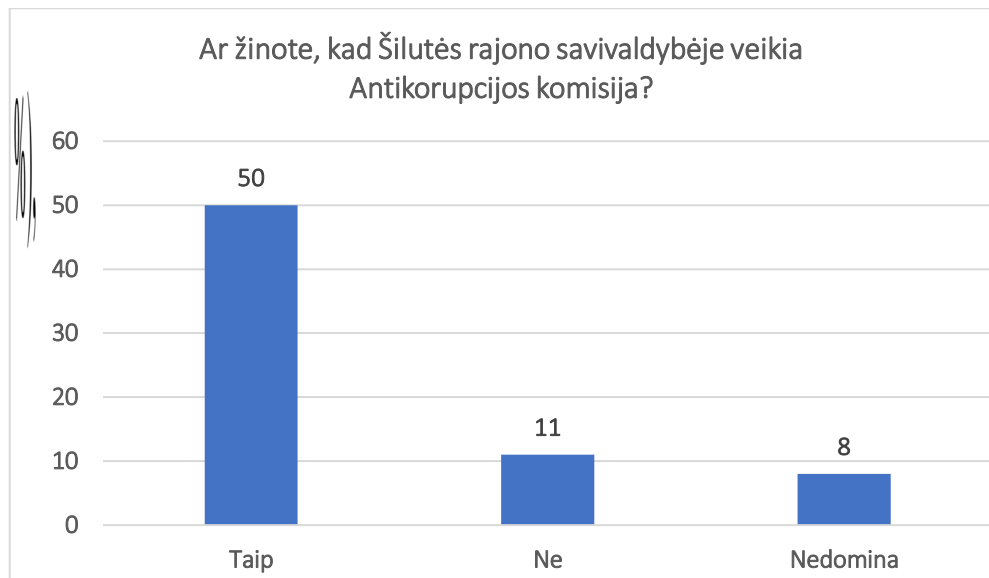
13. Ar žinote, kad Šilutės rajono savivaldybės svetainėje www.silute.lt yra priemonė, kuria anonimiškai galima pranešti apie korupcijos apraišką?

49 (71,0 %) respondentai žino, apie tai, kad Šilutės rajono savivaldybės internetinėje svetainėje www.silute.lt yra priemonė, kurios pagalba galima anonimiškai pranešti apie korupcijos apraišką, tačiau 20 (29,0%) respondentai apie tokią priemonę nežino.

14. Ar žinote, kad Šilutės rajono savivaldybėje veikia Antikorupcijos komisija?

Apie tai, kad Šilutės rajono savivaldybėje veikia Antikorupcijos komisija žino 50 (72,5 %) respondentų, 11 (15,9 %) respondentas apie Antikorupcijos komisiją nežino, o 8 (11,6%) respondentų tai nedomina.

15. Jūsų pasiūlymai Antikorupcijos komisijai

Dalis respondentų atsakė, kad Antikorupcijos komisija turėtų „daugiau viešinti ir informuoti gyventojus, kaip galima kovoti su korupcija“, „būti ne tik formalia komisija, o aktyviai vykdyti funkcijas, kaip tai numatyta Vietos savivaldos įstatyme“. Pagrindinis, pasikartojantis pasiūlymas iš respondentų pusės buvo daugiau dirbti su visuomene, tiesiogiai bendrauti aktualiais klausimais, kas liečia korupcijos prevenciją. Keletas respondentų mano, kad Antikorupcijos komisija yra neveikli, nesimato veiklos“. Remiantis atsakymais, galima daryti išvadą, kad Antikorupcijos komisija turi daugiau viešinti savo veiklą, prisidėti prie korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo.

APKLAUSOS REZULTATŲ APIBENDRINIMAS

Džiugina tai, kad gyventojų sąmoningumas korupcijos atžvilgiu yra gan aukštas, jie nebijotų pranešti apie korupcijos atvejį ar liudyti prieš korumpuotą asmenį teisme, yra nepakantūs korupcijai. Iš atliktos apklausos matoma, kad reikia daugiau viešinti Šilutės rajono savivaldybės administracijos kanalus, kuriais galima pranešti apie korupcines savivaldybės administracijos darbuotojų veikas, tačiau svarbu kartu priminti, kad Lietuvos Respublikos įstatymai draudžia šmeižti ar melagingai kaltinti kitą asmenį nusikaltimo padarymu. Taip pat yra svarbu Antikorupcijos komisijai viešinti savo veiklą, teikti metines ataskaitas, konsultuoti gyventojus korupcijos prevencijos klausimais.